

РЕШЕНИЕ

03.03.2021

г. Заинск

КАРАР

№ 36

**Зэй муниципаль районы
территориясендә жир эшләрен
башкару тәртибе турында
нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Зэй муниципаль районы Уставы нигезендә, Зэй муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Зэй муниципаль районы территориясендә жир эшләрен башкару тәртибе турында нигезләмәне расларга (кушымта).
2. Зэй муниципаль районы Советының оештыру бүлегенә әлеге карарны массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарырга, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны экология, жир мәсьәләләре, төзелеш, торак-коммуналь хужалык һәм транспорт буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Совет Рәисе

Р.Г. Кәримов

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Советының 2021 елның
03 март
36 номерлы карарына
кушымта

Зэй муниципаль районы территориясендә жир эшләр башкару тәртібе турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясына, Зэй муниципаль районы Уставына нигезләнеп эшләнгән.

1.2. Әлеге нигезләмәне Зэй муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып бара торган барлык юридик һәм физик затларның (жир кишәрлекләренә милек, файдалану яисә арендау хокукына бәйсез рәвештә) үтәве мәжбүри:

- а) биналарны, корылмаларны, жир асты һәм жир өсте инженерлык челтәрләрен һәм коммуникацияләрне проектлау һәм төзү;
- б) жир эшләре башкаруга проект документациясен килештерү;
- в) жир эшләре башкаруга контроль һәм күзәтчелек.

1.3. Әлеге нигезләмә максатлары өчен түбәндәге төп терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла:

а) **жир эшләре** - 30 сантиметрдан артык тирәнлектә грунт ачу, барлык төр объектларны һәм корылмаларны, жир асты һәм жир өсте инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрне торгызганда субайлар кагу һәм батыру, шулай ук 50 сантиметрдан артык биеклектә туфрак тарату белән бәйле эшләр;

б) **жир эшләрен башкаруга ордер** - Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән күчмәсез милек объектларын, жир асты инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда жир эшләре башкаруга, бораулауга һәм башка эшләр башкаруга хокук бирә торган документ;

в) **эшләр башкаручы** - жир эшләрен башкару хокукын соратып алучы физик яки юридик зат;

д) **авария хәле** - жирлек, квартал, торак йорт, башка тереклек өчен мөһим объектта инженерлык коммуникацияләре һәм корылмалар эшендә алдан фаразланмаган, көтелмәгән авария нәтижәсендә ресурслар белән тәмин итүдә (су, жылылык, газ, электр белән тәмин итү, юынтык суларны

чыгару) шактый өзеклекләр, тулысынча тукталу яки тээмин итүнең ышанычлылыгы кимү ситуациясе.

2. Жир эшләрә башкаруга ордер бирү тәртибе

2.1. Исемлек нигезендә жир эшләрәнең барлык төрләрән башкару (1 нче кушымта) жир эшләрән башкаруга ордер булган очракта гына (алга таба - ордер) рөхсәт ителә.

Зәй муниципаль районы авыл жирлекләре территорияләрән төзекләндерү белән бәйлә жир казу, төзелеш һәм ремонт эшләрән оештыру һәм уздыру, жир эшләрән башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу жирле үзидарә органнарының хокукый актларында билгеләнгән таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Төзелеш һәм жир эшләрә, территорияне төзекләндерүгә бәйлә инженерлык коммуникацияләрән төзү һәм ремонтлау эшләрән башкару срокларын килештерүне һәм координацияләүне Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - вәкаләтле орган) гамәлгә ашыра. Жир эшләрән башкаруга ордер вәкаләтле орган тарафыннан бирелә.

2.3. Заказчы яки эшләр башкаручы (алга таба – мөрәжәгать итүче) ордер алу өчен вәкаләтле органга гариза (2 нче кушымта) һәм кирәкле документларны (3 нче кушымта) жиберә.

Эшләрне башкаручы, заказчының рәсмиләштерелгән ордеры булуына инанмый торып, эш башкарырга хокуклы түгел.

Вәкаләтле орган жир эшләрән башкаруга ордер алу өчен гариза алынганнан соң 13 көн эчендә:

а) документлар булу һәм аларның билгеләнгән таләпләргә туры килү-килмәвен тикшерә;

б) проектның дәүләт шәһәр төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләрәнә туры килүен тикшерә;

в) жир эшләрән башкаруга ордер бирә яки, баш тарту сәбәпләрән күрсәтеп, ордер бирүдән баш тарта.

Вәкаләтле орган әлеге тәртипнең 4 нче кушымтасында каралган очракларда ордер бирүдән баш тарта.

2.4. Ордер мөрәжәгать итүчегә бирелә

2.5. Ордерны биргәндә вәкаләтле орган эшләрне башкару срокларын һәм бозылган территорияне кабат төзекләндерүнең вакытын билгели.

Ордер, гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре белән каралган эшләрне башкаруның норматив дәвамлылыгын исәпкә алып, эшләрне башкаруның билгеләнгән графигы нигезендә, билгеле бер вакытка рәсмиләштерелә.

Ордер анда күрсәтелгән эш төрләре, күләме, вакыты һәм урыны өчен генә гамәлдә. Эшләр ордерда күрсәтелгән эшләрне башкаручы тарафыннан гына башкарыла ала. Эш башкару барышында гариза бирүче вәкаләтле органга рөхсәт бирү шартларын үзгәртү (эшләрне жаваплы башкаручы, лицензияләр срогы тәмамлану, проект карарларының сизелерлек үзгәрешләре һ. б.) турында хәбәр итә. Ордерда күрсәтелгән эшләр башкаручыны

алыштырган, объектны башка эш башкаручыга тапшырган очракта, заказчы ордерны башка эш башкаручыга яңадан рәсмиләштерергә тиеш. Гамәлдәге ордерга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү аны бирү урыны буенча гына башкарыла.

Ордерда күрсәтелгән эшләр башлану срогы 5 (биш) эш көненә тоткарланганда, бирелгән ордер гамәлдә түгел дип санала һәм мөрәжәгать итүче тарафыннан, срок узганнан соң, 3 эш көне эчендә вәкаләтле органга кире кайтарылырга тиеш.

2.6. Жир эшләренә барлык төрләрән башкарганда, эш бер айдан артыкка сузылганда ордер аерым этапларга, аларның һәркайсына эш срокларын билгеләп, бирелә ала.

2.7. Вәкаләтле орган ордерның гамәлдә булуын түбәндәге очракларда туктатып тора:

- әгәр жир эшләре башкарыла торган объектның торышы кешеләр тормышына, сәламәтлегенә һәм транспорт хәрәкәтенә куркыныч тудырса;

- мөрәжәгать итүче тарафыннан ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен бозу очраклары ачыклану, ордер нигезендә бирелгән гамәлләрне, рәхсәтләрне, килешүләрне вакытлыча туктату;

- жир эшләре алып барыла торган урын белән янәшә урнашкан биналар һәм корылмаларның конструкцияләре һәм элементлары деформацияләнү.

Ордерның гамәлдә булуы туктатылган очракта, мөрәжәгать итүчедән ордер алынырга тиеш.

Ордерның гамәлдә булуын туктатып торуга сәбәп булган житешсезлекләрне бетергәннән соң, ул яңадан гамәлгә кертелә (ордер мөрәжәгать итүчегә кире кайта). Шул ук вакытта ордерда аның гамәлдә булуын тиешле чорда туктатып тору турында билге ясала.

Ордерның гамәлдә булуын торгызу мөрәжәгать итүченә вәкаләтле органга мөрәжәгать итүе буенча башкарыла, ул хокук бозуларны бетерүне раслый һәм алга таба жир эшләрен башкарганда әлеге кагыйдәләренә үтәлешен гарантияли.

2.8. Гамәлдә булу вакыты чыккан ордер буенча эшләр башкару тыела. Гамәлдә булу вакыты чыккан ордер буенча эшләр башкару жир эшләрен үз белдеге белән башкару дип таныла. Эшләрен билгеләнгән срокта үтәмәгәндә яки эшләрен ордерда билгеләнгән срокта тәмамларга мөмкинлек бирми торган сәбәпләр килеп чыккан очракта, мөрәжәгать итүче ордер срогын озайту турында гариза белән вәкаләтле органга мөрәжәгать итәргә тиеш. Ордерны озайту ордерда күрсәтелгән срок беткәнче биш календарь көннән дә ким булмаган вакыт эчендә башкарыла.

2.9. Финанслау булмау сәбәпле эшләр туктатылганда ордер, эшләр башкару хокукыннан башка (бары тик төзелеш майданчыгының коймаларын һәм территориясен карап тотуга гына), заказчыга яңадан рәсмиләштерелә һәм аңа төзелеш майданчыгын карап тоту өчен тулы җаваплылык бирелә.

Озак вакыт эшләр башкару финансланмаган очракта объектта эш туктатылып торырга, ордер ябылырга мөмкин. Ябылган объектны карап тоту өчен заказчы җаваплы.

2.10. Зур озынлыктагы трассаларда һәм автомобиль юллары кисешкән урыннарда эшләр башкарганда, ордер, һәр участокка эш вакытын билгеләп, һәр участок өчен аерым бирелә, ләкин буе 100 метрдан да артык булмаган суүткәргеч, канализация, жылылык трассасы, газүткәргечкә һәм буе 200 метрдан да артык булмаган телефон һәм электр кабельләре өчен һәм автомобиль юллары чатына.

3. Инженерлык-коммуникация эшләрен (жир), ремонт һәм башка эшләр башкару тәртибе

3.1. Киләсе елда жир асты челтәрләрен, корылмаларны төзү яки реконструкцияләү (подряд яки хужалык ысулы белән) буенча эшләр башкарырга тиешле оешмалар, төзелеш яки реконструкция өчен билгеләнгән трассаларның сызымнарын теркәп, киләсе елның 1 октябренә кадәр вәкаләтле органга планлы гаризалар тапшырырга тиеш.

3.2. Магистраль урамнарда, заманча өслекле юлларда һәм мәйданнарда жир асты коммуникацияләре салуның һәм аларны яңача төзүнең төп ысулы - төзек өслекне ачмый гына ябык ысул белән эш башкару.

Магистраль урамнарда, проспектларда, юлларда һәм заманча өслекле мәйданнарда инженерлык коммуникацияләрен салуның һәм яңача төзүнең ачык ысулы бары тик вәкаләтле орган тарафыннан язмача бирелгән рөхсәт кәгазе буенча гына мөмкин.

3.3. Автомобиль юлларының техника күп йөри торган өлешендә жир эшләре башкару, автотранспорт хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә туктату (урамны ябу) таләп ителгәндә, бары тик юл хәрәкәте иминлеге өлкәсендәге орган белән килештереп кенә башкарыла.

3.4. Жир эшләре башланыр алдыннан гариза бирүче жир эшләре башланганчыга кадәр бер тәүлектән дә соңга калмыйча, эшләр башкару урынына эксплуатация хезмәтләре һәм башка оешмалар, учреждение һәм физик затларны, жир асты корылмалары яисә башка объектлар булган вәкаләтле вәкилләрне чакыртырга тиеш. Бу тәртип шулай ук жир эшләре башкаруны килештерү кәгазендә оешма яки жир эшләре башкарылачак жир кишәрлегеннән файдаланучы физик затларны, шулай ук катнаш һәм параллель инженерлык челтәрләре, башка объектлар булган оешмаларны яки физик затларны чакырту зарурилыгы күрсәтелгәндә дә кулланыла.

3.5. Ордерда күрсәтелгән эксплуатацияләү һәм башка оешмалар житәкчеләре үз вәкаләтле вәкилләренә эш урынына килүен тәэмин итәргә бурычлы. Бер үк вакытта жир асты корылмаларының, коммуникацияләренә һәм башка мөлкәтнең сакланышын тәэмин итү һәм зыян килүне кисәтү максатыннан, эшләренә башкаруның аерым шартлары төгәлләштерелә һәм язмача теркәлә.

Проектта күрсәтелмәгән жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары ачылган очракта, эшләр башкаруга комачауламаса да, жир эшләре башкару тыела. Жир казу урынына коммуникацияләр һәм корылмалар хужаларының вәкилләре чакырылырга тиеш. Бер үк вакытта

эшләрне башкаручы коммуникацияләрне һәм корылмаларны зарарланулардан саклау чаралары күрергә тиеш. Тиешле саклау чараларын тээмин итү мөмкин булмаган очракта, эшләр элге коммуникацияләр һәм корылмаларның хужалары белән эшләрнең проектын килештергәнче туктатылырга тиеш.

3.6. Жир эшләрән башлаганчы, эш башкаручы, эш башкарыла торган урынны тиешле койма белән, санитария нормалары һәм кагыйдэләре таләпләрәнә туры китереп, әйләндереп ала һәм коймада эш башкаручы оешманың исемен, эшләрне башкару өчен жаваплы затның исемен, телефон номерын күрсәтеп, ГОСТ нигезендә типик юл билгеләре белән жиһазландыра.

Кичке һәм төнге сәгатьләрдә коймаларда Россия Федерациясе юл хәрәкәте кагыйдэләре белән каралган яктылыкны кире кайтаручы кисәтү билгеләре булырга тиеш.

Техника хәрәкәтен ябу таләп ителгән юлларда казу эшләре башкарылганда, урында юл билгеләре урнаштырыла, РФ ЭЭМ органнарында расланган схемалар буенча әйләнеп үтү юнәлеше күрсәтелә. Караңгылык башлану белән казу эшләре башкарылган урыннар яктыртып куела.

3.7. Эшләр башкарган вакытта жир эшләрән башкаруга жаваплы зат даими төстә жир казу эшләре барган урында булырга, аның үзе белән жир эшләре башкаруга ордер, билгеләнгән тәртиптә килештерелгән техник проект, РФ Эчке эшләр министрлығының Зәй районы буенча бүлгә белән килештерелгән юл хәрәкәте схемасы, эшләрне башкару проекты, шулай ук жир асты корылмалары һәм коммуникацияләр хужаларының күрсәтмәләре булырга тиеш.

3.8. Жир асты корылмаларын һәм коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда һәм яңача итеп үзгәрткәндә жир эшләре барган урыннарны коймалау чикләре эшләр башкару проектында билгеләнә. Төзелеш материаллары, техника һәм механизмнар коймаланган участок чикләрендә булырга тиеш. Жир эшләре урыныннан коймалар юл өслеген тулысынча торгызганнан соң гына алынырга тиеш.

3.9. Гамәлдәге жир асты инженерлык челтәрләренә, яшел утыртмаларның сакланышы өчен гариза бирүче жавап бирә. Янәшә яки кисешүче коммуникацияләргә зыян килгән очракта, алар элге коммуникацияләрне эксплуатацияләүче оешма күрсәтмәсе буенча эш башкаручы оешма көчләре һәм чаралары белән кичекмәстән торгызылырга тиеш.

Шәһәрнең үзәк урамнарында һәм мәйданнарында, транспорт һәм жәяүлеләрнең интенсив хәрәкәте урыннарында жир асты коммуникацияләрен төзү һәм реконструкцияләү эшләре (планнан тыш характердагылардан тыш) төнге вакытта башкарылырга тиеш. Коймалар, грунт һәм материаллар иртәнге сәгать 7гә кадәр алына һәм жыештырып куела.

3.10. Казып алына торган балчык коймаланган чикләрдән чыгарылмый. Көйләнмәгән территорияләрдә эш башкарганда, траншеяның бер ягына, кире күмү өчен, балчыкны өю рөхсәт ителә.

Сүтелгән юл өслекләре материаллары һәм төзелеш материаллары коймаланган урынның эчке ягында яки махсус билгеләнгән урыннарда өеп куелырга тиеш. Бордюр сүтелә, кәсле жир кагыла һәм аларның икенче кат куллануга яраклылыгы билгеләнә. Эшләрне башкаручы шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар өслекләренен, борт ташының, баскычларның һәм түшәм плитәләренен сакланышын тәмин итәргә бурычлы.

Жир эшләрен башкарганда грунт, төзелеш материаллары, сүтелгән юл өслекләренен материалларын урамнарның машиналар йөри торган өлешендә, тротуарларда, тәртипкә салынган газоннарда өеп кую тыела.

3.11. Транспорт магистральләренен, юлларның һәм урамнарның үтөп йөри торган өлешендә, жәяүлеләр тротуарларында һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә, газоннарда жир эшләре башкарганда траншея һәм грунт чикләрендәгә каты өслек бары тик экология һәм табигать ресурслары буенча махсус вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән урыннарда гына казыла һәм эшкәртелә.

Юл өлеше һәм тротуарларның асфальт түшәмәсен ачу проект буенча каралган һәм рөхсәт ителгән ачыла торган траншея чикләрендә һәм күләмнәрендә башкарыла. Кискәләнгән асфальт өслек (скол) бер эш көне дәвамында чыгарылырга тиеш. Куптарылган асфальт кисәкләрен 2 тәүлектән артыкка өеп куярга рөхсәт ителми.

3.12. Заманча өслекле урамнарда, юлларда, тротуарларда, майданнарда һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә жир эшләре башкару түбәндәгә шартларны үтәп алып барыла:

- казу эшләре эшләрне башкару проекты нигезендә кыска участкалар белән алып барылырга тиеш;

- алдагы участкаларда эшләр, әлеге участката эш төгәлләнгәннән соң, шул исәптән, торгызу эшләре һәм территорияне жыештыру эшләре тәмамланганнан соң гына рөхсәт ителә;

- траншеяларның киңлеге, корылмаларның тышкы габаритларын исәпкә алып, мөмкин кадәр минималь булырга тиеш;

- траншеялар һәм котлованнар бөтен тирәнлекләренә ныгытылырга яки жир эшләрен башкаруга гамәлдәгә кагыйдәләр нигезендә янтүшәмәләре булырга тиеш.

3.13. Жир эшләре үткәрелгән урыннарда һәм алар тирәсендәгә территорияләрдә яңгыр һәм эрегән кар суларын агызуны эшләр башкаручы оешма тәмин итәргә тиеш. Коеларны, яңгыр рәшәткәләрен һәм лотокларны саклау өчен коеларга, яңгыр суларына һәм лотокларга керү мөмкинлеген тәмин итүче агач щитлар һәм тартмалар куллану зарур.

3.14. Гамәлдәгә инженерлык коммуникацияләренә һәм алар белән кисешкән урыннарда турыдан-туры якин жирдә жир эшләре башкару тиешле санитар нормалар һәм кагыйдәләр, эшләр башкару кагыйдәләре һәм эксплуатация оешмаларының норматив документлары таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән эшләр башкаручы, шулай ук эксплуатацияләүче хезмәтләр хужалары күзәтүендә башкарыла, алар урында грунтны кулдан казу чикләрен билгелиләр. Эшләп торган жир асты

коммуникацияләре һәм корылмалары янында, әлеге жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хужалары белән килештермичә, жир казу механизмнарын, бәрмә инструментларны (ломнар, кәйләләр, чөйләр, пневматик инструментлар һ.б.) куллану, эшләрне оештыру проектында каралмаган аралыкта экскаваторлардан файдалану тыела. Мондый очракларда эш кулдан гына башкарыла.

Жир эшләрне алып барганда туң һәм каты грунтларда ава торган савыл жайланмаларны газүткәргечләргә, терәк торбаүткәргечләргә, электр кабельләренә һәм башка жир асты коммуникацияләренә 5 метрдан да якынарак, объектларга 3 метрдан да якынарак арада куллану тыела. Ава торган савыл жайланмаларны торака якин урында куллану тыела.

Гамәлдәге жир асты корылмаларына зыян китергән өчен жир эшләрне башкаручы оешмалар һәм физик затлар, шулай ук әлеге эшләрне объектта башкару өчен җаваплы вазифаи затлар җаваплылык тоталар.

3.15. Эшләр башкаруда тыела:

- РФ Эчке эшләр министрлыгы бүлеге белән килештермичә юлларда эшләр башкару;

- урамнарның якин-тирә участокларын һәм яңгыр канализациясен чүпләү;

- суүткәргеч торбалар, кюветлар һәм газоннар күмү;

- газ үткәргечләрнең, жылылык трассаларының, электр тапшыру линияләренең һәм элемент линияләренең саклана торган зоналарында материаллар һәм конструкцияләрне өеп кую;

- люк капкачларын, күзәтү коеларын һәм камераларын, су кабул итү коеларын, юл буе лотокларын һәм кюветларын, яңадан жиберү торбаларын һәм дренажларны, геодезия билгеләрен, юл йөрү өлешен һәм тротуарларны, жир эшләре башкару өчен бүлеп бирелмәгән юлларны һәм тротуарларны туфрак яки төзелеш материаллары белән каплау, тугыру;

- траншеялардан, котлованнардан, коелардан суыртылган суны юлларга, тротуарларга һәм төзекләндерелгән территорияләргә агызу. Су шул участкадагы яңгыр канализациясенә яки шланг ярдәмендә һәм лотокларга агызылырга тиеш;

- гамәлдәге жир асты корылмаларын, расланган проектта каралмаган булса да, эшкә мөнәсәбәтле оешма һәм вәкаләтле орган белән килештермичә, әгәр дә әлеге корылма эш башкаруга комачауламаса да, күчерү;

- гамәлдәге жир асты челтәрләре трассаларында нинди дә булса корылмаларны һәм жиһазларны күчерү;

- яшел үсентеләрне кисү һәм күчерү, законда билгеләнгән тәртиптә күчерүгә рөхсәт бирмичә, тамыр системасын ачу;

- торақ пунктлар урамнары буйлап транспорт һәм чылбырлы машиналарны куу;

- жир асты коммуникацияләренең чыгу юлы булмаган, геодезия хезмәте тарафыннан контроль-башкару төшерү эшләре башкарылганчыга кадәр салынган траншеяларны (кабель, торбалар салу өчен) күмү;

- вәкаләтле органда килештерелгән башкарма схеманы үтәмичә, төзелеш объектларын, инженерлык жир асты коммуникацияләрен файдалануга кабул итү һәм ордерны ябу.

3.16. Агач утыртылган территориядә жир эшләре башкарганда оешма, предприятиеләр, учреждениеләр яки физик затлар түбәндәгеләрне үтәргә бурычлы:

- яшелләнделерелгән территориядән файдаланучылар һәм вәкаләтле орган белән яшел утыртмалар зонасында төзелеш эшләре башлануын килештерергә һәм эшләрнең тәмамлануы турында ике көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә;

- газоннарга төзелеш материаллары өеп куймаска, машиналар кую урыннары ясамаска, шулай ук агачтан 2,5 м һәм куаклардан 1,5 м ераклыкта да. Яна торган материаллар агач һәм куаклардан 10 метрдан да ким булмаган ераклыкта өеп куела;

- яшел утыртмаларны төзелеш материаллары белән пычратмаска, калдыкларны агызмаска;

- күтәрү краннары килү юлларын һәм аларны урнаштыру урыннарын үсентеләрдән читтә урнаштырырга һәм агачларның коймаларын бозмаска;

- агачларның һәм куакларның тамыр системасы зонасында эшләрне тамыр системасына зыян китермичә төп скелет тамырлардан түбәнрәк башкарырга;

- жир эшләрен башкарганда жирнең өске уңдырышлы катламын кырып алу, буртлау һәм саклау, аны билгеләнгән урыннарга чыгаруны тәмин итәргә, алга таба табигатьне саклау чараларын үткәрү һәм бозылган жирләрне торгызу өчен;

- төзелеш территориясендәге агачларны 2 м биеклектәге тоташ шитлар белән киртәләргә. Шитларны агачтан кимендә 0,5 м ераклыкта өчпочмак итеп урнаштырырга, шулай ук киртәли торган өчпочмак тирәли 0,5 м радиуслы агач түшәмә жәяргә;

- шәһәр юлларына, майданнарга, ишегалларына, тротуарларга һ.б.га таш жәйгәндә һәм асфальт салганда, агач тирәсендә, тимер-бетон рәшәткә яисә башка өслек урнаштыруны исәпкә алып, диаметры 2 метрдан да ким булмаган ирекле пространство калдырырга;

- кабель сузганда, канализация торбалары һәм башка корылмалар салганда траншеяларны казуны агач кәүсәсеннән агач кәүсәсенәң калынлыгы 15 см. га кадәр булганда, 2 метрдан да ким булмаган арада, кәүсәнең калынлыгы 15 см. дан артык булганда, 3 метрдан да ким булмаган арада, куаклардан - 1,5 м. дан да ким булмаган арада, агач кәүсәсеннән алып, һәр скелет тармагы нигезеннән ераклыкны исәпләп, башкарырга кирәк.

- гамәлдәге утыртмалар районында юлларны, тротуарларны һәм башка корылмаларны реконструкцияләгәндә һәм төзегәндә, аларны төшергәндә яки күтәргәндә, вертикаль тамгаларның гамәлдә булганнарына карата 5 см га үзгәрешләренә юл куймаска. Тамыр системасын күмү яки ачу котылгысыз очрақларда, проектларда һәм сметаларда агач үсешенәң нормаль шартларын саклау өчен тиешле жайланмалар куллану күздә тотыла;

- төзелеш эшлэрен башкарганда, грунтны вәкаләтле орган күрсәткән урыннарға чыгаруны, табигатьне саклау чаралары үткәрүне һәм бозылган жирләрне яңадан торгызуны тәмин итәргә.

4. Авария эшлэрен башкару һәм аларның нәтижэлэрен бетерү тәртибе

4.1. Аварияләрне ликвидацияләгәндә (авария телефонограммасы буенча) инженерлык челтәрләрәндә казу эшлэрен авария хезмәтләрәнә ордерны, алдан рәсмиләштермичә, бер тәүлек эчендә рәсмиләштерү шарты белән эш башкарырга рөхсәт ителә.

4.2. Жир асты корылмаларында, инженерлык коммуникацияләрәндә аларны эксплуатацияләү барышында авария хәле туганда яки төзелеш эшләрә алып барылганда, аларның нормаль эшләве бозылу яки бәхетсезлек очраклары килеп чыгардай алшартлар барлыкка килү белән бәйле рәвештә, күрсәтелгән инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләрне эксплуатацияләүче оешма аварияне бетерү өчен кичекмәстән авария бригадасын жибәергә тиеш, үзе белән хезмәт таныклығы һәм авария хезмәтенәң наряды, аварияне бетерүгә гариза яки авария турында телефонограмманың күчермәсе булган жаваплы зат житәкчеләгендәге бригада аварияне һәм аның нәтижэлэрен бетерүгә керешергә тиеш. Авария эшләрә аны тулысынча бетергәнчегә кадәр өзлексез режимда алып барыла.

4.3. Казу эшләрә башланганчы, авария бригадасын жибәерү белән бер үк вакытта, эксплуатацияләүче оешма авария турында, эшләрне үткәрү урыны турында, жаваплы затларның шәхси мәгълүматлары турында вәкаләтле органга хәбәр итәргә, шулай ук телефонограмма бирү юлы белән инженерлык корылмаларыннан файдаланучы оешмага, РФ Эчке эшләр министрлығы бүлегенә (юлны чикләү яки ябу кирәк булганда) авария турында хәбәр житкерергә, яшелләндерелгән территориядә аварияле эшләр башкарганда вәкаләтле органга хәбәр итәргә тиеш.

Жир эшләрә башкарганда, янәшәдә урнашкан челтәрләрнең сакланышын тәмин итү өчен, эшләр башкаручы әлегә урында жир асты коммуникацияләрә булган эксплуатацияләүче оешмалар вәкилләрән чакыртырга тиеш.

Авария турында хәбәр алганнан соң, авария урыны белән чиктәш инженерлык коммуникацияләрә һәм жир асты корылмалары булган оешма житәкчеләрә жаваплы вәкилләрнең авария урынына вакытында килүләрән тәмин итәргә һәм әлегә коммуникацияләрнең һәм корылмаларның сакланышын тәмин итү өчен мөһим шартлар үтәләше турында язмача тулы күрсәтмәләр бирергә тиеш.

4.4. Авария хәлендә жир казуга рөхсәт (ордер) эшләрне башлау белән беррәттән рәсмиләштерелә. Әгәр авария эш көне булмаган вакытта яки ял көнендә килеп чыкканса, рөхсәт икенче көнне рәсмиләштерелә.

Эшләрне башкаручы оешма аварияне вакытында туктатмаган һәм территорияне төзекләндермәгән өчен, шулай ук ордерны рәсмиләштермәгәндә гамәлдәге законнар нигезендә җавап бирә.

4.5. Инженерлык коммуникацияләрендә аварияләрне бетерү эшләренен озынлыгы жәйге чорда өч тәүлектән дә, кышкы чорда биш тәүлектән дә артмаска тиеш.

4.6. Эшләр башкару өчен җаваплылар кешеләрнең куркынычсызлыгын һәм транспорт хәрәкәте иминлеген, янәшәдәге жир асты һәм жир өсте корылмаларының сакланышын, коймалар, юл билгеләре, күрсәткечләр, яктырткычлар, мәгълүмат щитларының булуын, аларның тиешенчә карап торылуын тәмин итәргә тиеш; кирәк булган очракта, эшләр турында халыкка һәм житештерү предприятиеләренә массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр ителә.

4.7. Жир асты коммуникацияләрендә аварияләрне бетергәннән соң юлларны, тротуарларны торгызу, әлеге нигезләмәнең 4.11 пунктында каралган очрактан тыш, эшләр тәмамланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча башкарыла. Бу чорда жир казылган урыннарда урамнарның һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен карап тоту жир казу эшләрен башкаручы оешмага, предприятиегә, учреждениегә, өслекне ачучы физик затка йөкләнә. Эш алып барылган урында территорияне төзекләндерү эшләре тулы күләмдә территориянең беренчел торышына туры китереп башкарыла.

4.8. Авария-торгызу эшләре үткәрелгән объект территорияне төзекләндерү һәм юл-ремонт эшләренең фактта башкарылуын һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң, эшләрне башкаручы оешма вәкилләре, территория хужасы, вәкаләтле орган, шулай ук РФ Эчке эшләр министрлыгы бүлеге вәкилләре катнашында (әгәр эшләр машиналар йөри торган өлештә башкарылган булса) контрольдән төшерелә.

4.9. Авария хәлендә дигән сылтау белән планлы эшләр башкару тыела. Мондый юл белән эшләр башкаручы гаеплеләр гамәлдәге законнар нигезендә җавап бирә.

4.10. Авария булган инженерлык челтәрләренең хужалары өч ел дәвамында территорияне төзекләндерүнең торышы өчен җаваплылык тоталар.

4.11. Гамәлдәге жир асты корылмаларына һәм коммуникацияләренә зыян китергән өчен эшләрне башкаручы оешмалар һәм аларны башкару өчен җаваплы зат җавап бирә.

5. Жир эшләрен башкарганнан соң янадан торгызу, төзәтү эшләре

5.1. Жир эшләре башкаручы оешма, предприятие, учреждение, физик зат, шәхси эшмәкәр бозылган газоннарны, яшел үсентеләрне, балалар һәм спорт мәйданчыкларын, кече архитектура формаларын, борт ташын һәм юл йөрү өлешенең яки тротуарның бөтен киндәгән сыйфатлы итеп торгызырга тиеш.

5.2. Урамнарда, тротуарларда һәм мәйданнарда траншеялар һәм котлованнарны күмү вәкаләтле орган вәкиленең техник контроле астында башкарыла. Гамәлдәге коммуникацияләр белән кисешкән урыннарда траншеяларны күмү әлеге жир асты коммуникацияләреннән файдаланучы оешма вәкилләре катнашында башкарыла. Эшләр башкару өчен җаваплы зат траншея һәм котлованнарны күмә башлау вакыты турында вәкаләтле органга һәм тиешле оешмаларга үз вакытында хәбәр итәргә тиеш.

5.3. Әгәр ачу камилләштерелгән катламда башкарылган булса, траншея һәм котлованнарны күмү ком-ташлы ком катнашмасын катламлап салып, каток белән тыгызлау юлы белән башкарыла һәм аннан соң су сибеп торылырга тиеш.

5.4. Күмүнең сыйфаты һәм материалларны тыгызлау дәрәжәсе турында төзекләндерү эшен контрольдә тотучы вәкаләтле вазыйфай затлар акт төзиләр. Траншеяларны кондицияләnmәгән туфрак белән күмгәндә, туфрак тиешле дәрәжәдә тыгызланмаса яки башка технологик нормаларны бозып салынса, күмүнең сыйфатына техник контроль ясаучы зат эшне туктатырга, акт төзәргә һәм аны административ хокук бозу турында беркетмә төзәргә вәкаләтле затларга тапшырырга хокуклы.

5.5. Урамнарның һәм тротуарларның машиналар йөри торган өлешендә кабат күмү эше ком ярдәмендә катламлап тыгызлау (су сибеп тыгызлау), кышкы вакытта эрегән ком белән күмү юлы белән башкарыла. Яшел зонаны (газоннарны) янадан торгызу (кабат күмү), өске катламны бары тик үсемлекләр үсә торган туфрак белән белән каплау юлы тогызылуны исәпкә алып башкарылырга тиеш. Туфрак калынлыгы 30 сантиметрдан да ким булырга тиеш түгел. Казылган урын тәртипкә китерелгәннән соң, туфракка газон үләне орлыгы чәчелә.

5.6. Траншеяларны, башкарма рәсемгә төшерми торып, күмәргә рөхсәт ителми.

5.7. Урамнарның машиналар йөри торган өлеше, юллар, шулай ук тротуарларда эшләр башкарганда, капламаларны торгызу туры линияләр буенча, юллар һәм тротуарларларның параллель һәм перпендикуляр күчәре буенча, бораулау жиһазы белән ачканда, юллар буенча траншеядан ике якка да 20 шәр сантиметрга капламның зарарланмаган өлешен кертәп һәм тротуарлар буенча - 15 сантиметр һәм экскаватор белән ачканда 20 һәм 15 сантиметрдан да ким булмаган озынлыкта башкарыла. Шулай ук вакытта иске асфальт-бетон өслек киселә, чистартыла, вертикаль стеналар һәм нигез өслеге сумала (битум) белән эшкәртелә.

5.8. Грунтны, материалларны, конструкцияләрне, төзелеш чүп-чарын һәм коймаларны торгызу эшләреннән соң жыю мәжбүри.

5.9. Юл өслекләрен торгызу өчен түбәндәге сроклар билгеләнә:

- магистральләрдә, скверларда, паркларда, жәяүлеләр өчен юлларда, шулай ук транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте көчле булган урыннарда, торгызу, төзекләндерү эшләре төзелеш оешмасы траншеяларны күмгәннән соң кичектермичә башланырга тиеш;

- калган очрактарда - траншеяны күмгәннән соң 2 тәүлектән дә артык түгел.

5.10. Юл катламының йөри торган өлөшөндә торгызу эшләре ел әйләнәсендә башкарыла. Эшләргә көзгә-кышкы чорда (IV - I кварталда) башкарганда, эшләргә башкаручы зыян килгән урынны кар һәм боздан тулысынча чистартырга һәм юл өслөгөнә тиешле катламын торгызырга һәм кышкы чорда аның торышын даими күзәтеп торырга; жылы чорда, ләкин 25 апрельдән дә иртәрәк түгел, асфальт-бетон өслөгә торгызырга тиеш. Асфальт-бетон өслөкләргә торгызуның технологик эзлеклелеге - тышкы һава температурасы көзгә - $+10^{\circ}\text{C}$, ә язга $+5^{\circ}\text{C}$ башкарылырга тиеш. Асфальт-бетон өслөкләргә торгызу мөмкин булмаган очракта, аларны тимер-бетон плитәләрдән жыелган өслөкләргә алыштыру рәхсәт ителә.

5.11. Көзгә-кышкы чорда (IV – I кварталлар) тотрыклы салкын тискәре температура торганда, бозылган төзеклекне торгызу, эш башкару мөмкинлеге булмау сәбәпле, вакытлыча схема буенча алып барыла һәм киләсе елның 1 июненә кадәр бозылган урыннар тулысынча үз хәленә кайтарылырга тиеш, ә ордерның гамәлдә булуы гарантия хаты һәм торгызу эшләргә графигы нигезендә озайтила.

5.12. Казылган урыннар сыйфатсыз итеп күмелгәндә, капламалар утырган, деформацияләнган урыннар ачыкланган очракта, жир эшләргә башкарган оешмалар кабат төзәтүгә өч ел буга үз өсләргәндә калдыра, алар дефектларны үз исәпләргәндә кичекмәстән бетерергә яки эш башкару өчен подрядчы оешмага акча күчәргә, эшгә башкарганнан соң тапшырырга бурычлы.

5.13. Жир асты коммуникацияләргә һәм корылмалары хужалары күзәтү коеларының һәм яңгыр суларын кабул итү коеларының люкларын (капкачларын) юл өслөкләргә биеклегендә урнаштырырга һәм карап тотарга тиеш. Люк биеклегенә СНиПта билгеләнган таләпләргә туры килмәгәндә, тиешле органнарның беренче таләбе буенча төзәтү эшләргә 48 сәгать эчендә башкарылырга тиеш. Күзәтү һәм яңгыр суларын кабул итү коеларының һәм камераларның люкларын ачык, жимерелгән булу рәхсәт ителми. Аларны алмаштыру тиешле органнар таләбе буенча 2 сәгать эчендә башкарылырга тиеш.

Жир асты коммуникацияләргә һәм корылмалары хужалары күзәтү коеларын ремонтлаганда аның конструктив элементларын гына төзәтеп калмыйча, аңа тоташкан асфальт өслөгәндә тышкы люктан 20 сантиметр радиуста карап тотарга тиеш.

5.14. Төзекләндерү (юл өслөгә, яшел утыртмалар һ.б.) буенча эшләргә үз көчләргә белән башкару мөмкин булмаганда, оешма, предприятие, юридик һәм физик затлар, әлгә эшләргә башкару өчен махсуслаштырылган оешмалар белән килешү төзәргә тиеш. Бу очракта төзелгән килешү эшләргә башкаруга ордерны рәсмиләштергән вакытта вәкаләтле органга тапшырыла.

Килешү төзү жир эшләргә башкаручы оешмадан төзекләндерү элементларын кабат үз хәленә кайтаруда жаваплылыкны төшерми.

Объектлар төзөгәндә төзекләндерү элементларын (яшел зоналар, тротуарлар, борт ташлары) саклап калу мөмкин булмаган очракта, төзелешнең заказчысы аны үз исәбенә башкара.

5.15. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, юридик һәм физик затлар тарафыннан башкарылган эш квартал эчендәге, ишегалды һәм башка территорияләрдәге урамнар, тротуарлар, жәяүлеләр юллары, газоннар, тулысынча төзекләндерелгәннән соң гына төгәлләнгән дип санала.

5.16. Эшләр һәм төзекләндерү тәмамланганнан соң, заказчы подрядчы оешма белән бергә вәкаләтле орган вәкилләренә, территория хужаларына кабат үз хәленә кайтарылган юл өслекләре, газоннар һәм төзекләндерүнең башка элементларын тапшыра. Эшләр тәмамланган дата булып юлларны төзекләндерү, газоннарны һәм өслекләрне торгызу турында актка кул кую датасы санала.

5.17. Урамнарда һәм мәйданнарда жир эшләре башкарылганда әлеге кагыйдәләрнең бозылуы, ордерда күрсәтелгән шартлар үтәлмәве, траншеялар сыйфатсыз күмелгән, юл өслекләре һәм яшел утыртмалар сыйфатсыз яңартылган, үз белдеге белән жир казылган яки башка хокук бозулар ачыкланган (техник проект, эшләр башкару проекты) очракта, казу эшләрен тикшереп торучы органнар, контрольлек итүче зат эшләрне туктатырга һәм законда каралган тәртиптә гаепләренә җаваплылыкка тарту өчен вәкаләтле органга тәкъдим жиберергә хокуклы.

6. Гамәлгә яраксыз жир асты корылмаларын ликвидацияләү

6.1. Әгәр жир асты корылмасы тузган яки башка корылма белән алыштырылган булса, ул челтәрдән өзелеп, балчык астыннан алынырга һәм акт белән рәсмиләштерелергә тиеш.

Гамәлдә булмаган жир асты корылмаларын балчык астыннан алу эшләренең чыгымнары зур булганда, алар, түбәндәге шартларны мәжбүри үтәп, жир астында калдырылырга мөмкин:

1) коелар 1 метрдан да ким булмаган биеклектә сүтелергә һәм тыгызлап ком белән күмелергә, ә капкачлар, рәшәткәләр һәм башка жиһазлар алынган булырга тиеш;

2) 300 мм диаметрлы торбаүткәргечләрдә һәм аннан югарырак коеларда һәм камераларда керү һәм чыгу тишекләре тыгыз итеп томалап куелырга тиеш;

3) зур үлчәмдәге кирпеч һәм бетон жир асты корылмалары таш материаллар белән яки ком белән томалап куела;

4) газүткәргечләр челтәрдән өзелә һәм өрдерелә;

5) электр кабельләре кыскартылырга тиеш.

6.2. Санап кителгән барлык чаралар да әлеге корылмаларның башкарма сызымнарында күрсәтелә һәм алар акт белән бергә вәкаләтле органга тапшырыла.

7. Ордерны ябу тәртибе

7.1. Эшләр тәмамланганнан соң, жир эшләрән башкаруга ордер алган оешма, предприятие, учреждение, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар вәкаләтле органга түбәндәге документларны тапшырырга тиеш:

1) ордерны ачканда ордер килештерелгән эшкә мөнәсәбәтле оешмалар тамгалары белән, жир эшләрә башкаруга ордерның оригиналы;

2) юлларны һәм тротуарларның төзекләндерелүе һәм юл түшәмәләренә тулысынча торгызылуы турында гарантияле хат;

3) объектны файдалануга кабул итү турында дәүләт комиссиясе акты (яңа төзелеш, реконструкция);

4) бозылган урыннар торгызылганнан соң, эш урыныннан фоторәсемнәр;

б) вәкаләтле орган белән килештерелгән яңа салынган һәм реконструкцияләнгән инженерлык челтәрләре һәм объектларның рәсемгә төшерелүе (съемка), электрон рәвештә.

7) калдыклар барлыкка килгәндә, калдыкларны махсус оешмаларга тапшыру актлары;

8) яшел үсентеләрне кискәндә, күчереп утыртканда яки аларга зыян салганда – компенсацияли торган яшелләндерү буенча башкарылган эшләр актлары, яшел утыртмаларның тернәкләнеп китү актлары. Компенсацияли торган яшелләндерү үткәрелмәгән очракта, яшел үсентеләрне кискән өчен акчалата компенсацияне раслаучы түләү документлары;

9) рөхсәттә күрсәтелгән шартларны һәм срокларны үтәү.

7.2. Башкарылган эшләрне һәм төзекләндерү эшләрән кабул итү акт белән рәсмиләштерелә, ул контрольлек итүче органнар: вәкаләтле орган, территория хужасы, РФ МФД бүлеге (машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарда эшләр башкарганда) һәм эш башкаручы вәкиле тарафыннан имзаланна.

7.3. Эш башкару урынына чыгып тикшергәннән соң, теркәү кенәгәсендә ордерны ябу турында билге куела. Документлар белән ордер архивта ике ел дәвамында саклана.

8. Нигезләмәне бозган өчен җаваплылык

8.1. Әлеге нигезләмә таләпләрән бозган юридик затлар, гражданнар һәм вазыйфай затлар, кемгә буйсынуына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары нигезендә җаваплылык тоталар.

8.2. Ордерсыз яисә билгеләнгән срокларны бозып жир эшләрән башкару үз белдеге белән башкарылган булып тора һәм административ җаваплылыкка китерә.

8.3. Юл өслеген тәртипкә китерү, территорияне төзекләндерү һәм жир эшләрән башкару срокларын саклау өлешендә хокук бозуларга юл куйган вазыйфай затлар һәм гражданнар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә җавап бирә.

8.4. Әлеге нигезләмәне тупас бозу факты ачыкланган очракта, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, авыл жирлекләре хужалыгына шактый зур

матди зыян китергән предприятие яки оешмаларның вазыйфай затларына материаллар хокук саклау органнарына законнарда билгеләнгән тәртиптә тапшырылырга мөмкин.

Эш башлар алдыннан ордер алырга кирәк булган эшләрнең исемлеге

1. Төзелеш, реконструкция һәм капитал ремонт.

1.1. Жир асты инженерлык челтәрләре:

- торба белән эшләнгән суүткәргечләр, канализация, жылылык челтәрләре, нефть үткәргечләр һәм газүткәргечләр, яңгыр канализациясе, дренаж;

- кабель ярдәмендә үткәрелгән электр челтәрләре, элемтә челтәрләре, радио, телевидение, светофорлар, урам утлары.

1.2. Юллар, урамнарның машиналар йөрү өлеше, тротуарлар, борт ташы, бүлү полосалары, терәк диварлар, газоннар, электр линияләре терәкләре, тышкы реклама чаралары, светофорлар, яктыртыла торган юл билгеләре, мәгълүмати күрсәткечләр.

1.3. Торак йортлар, административ һәм житештерү биналары.

1.4. Биналар (аерым торучы, янкорма рәвешендә), вакытлыча жир өсте корылмалары:

- сәүдә, жәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары, автосервис, автозаправка станцияләре, ачык автостоянкалар һ.б. (коймаларын да кертеп).

2. Беренче катлардагы биналарда, корылмаларда урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә тышкы чыгу юлы булган торак булмаган биналарны реконструкцияләү, яңадан жиһазлау, яңадан планлаштыру һәм капитал ремонтлау.

3. Территорияне төзекләндерү һәм яшелләндерү.

4. Планлаштыру эшләре (грунтны кисеп алып, уйсулыкларны һәм чокырларны күмү)

**Зэй муниципаль районы Башкарма
комитеты житәкчесе**

Кемнән:

_____ (алга таба – мөрәжәгать итүче).

(юридик затлар өчен - тулы исеме, оештыру-хокукый формасы,
дәүләт теркәве турында белешмәләр; физик затлар өчен -
фамилиясе, исеме, атасының исеме, паспорт белешмәләре)

ГАРИЗА

Килештерүегезне һәм объектта жир эшләрэн башкаруга ордер бирүегезне сорыйм

_____ (объектның исеме, адресы)

Заказчы

_____ (заказчы оешмасының атамасы)

_____ (башкарыла торган эшләрнең төрләре)

Эшләр түбәндәге срокларда башкарылачак:

«__» _____20__ ел «__» _____20__ елга кадәр

Эшләр башкару өчен жаваплы:

_____ (вазыйфасы, фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефоны)

«__» _____20__ ел

Документларның тулы исемлеге

I. Ордер алу өчен түбәндәгеләр тапшырыла:

1. Жир һәм төзелеш эшләре, инженерлык челтәрләрен һәм коммуникацияләрне һәм Зәй шәһәрндә тышкы төзекләндерү элементларын бозу белән бәйле эшләрне башкаруга ордер алуға гариза (2 нче кушымта).
2. Шәхесне раслаучы яки ордерны рәсмиләштерүгә юридик зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документлар.
3. 1:1000 һәм 1:500 масштабндагы график материаллар белән проект документлары.
4. Утырган һәм деформацияләнгән очракта, өч ел дәвамында төзекләндерү объектын кабат торгызуға гарантияле йөкләмә (инженерлык коммуникацияләрен авария-торгызу ремонтна бәйле рәвештә жир эшләрен башкаруга ордерга кушымта);
5. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына (мөрәжәгать итүче инициативасы буенча) салымнар, җыемнар һәм башка түләүләр буенча бурыч булмау турында белешмә (һәм) авария белән бәйле хәл очраклары өчен белешмә соралмый (билгеләнми).

II. Инженерлык коммуникацияләрен авариядән соң ремонтлау белән бәйле рәвештә жир эшләре башкаруга ордер рәсмиләштерү өчен түбәндәгеләр тапшырыла:

- авариядән соң торгызу эшләрен башкару урынының жентекле адресын, жаваплы башкаручы (мастерның Ф.И.А.) күрсәтеп, житәкче имзасы белән ордер алу турында хат.

Авария килеп чыгу турында телефонограмма (факсограммалар) жибәрү белән бер үк вакытта, аварияне бетерүче оешма бер тәүлек эчендә Башкарма комитетта авария белән бәйле жир эшләрен башкаруга ордерны рәсмиләштерергә тиеш.

Кичке һәм төнге вакытта, ял һәм бәйрәм көннәрендә, Башкарма комитетта ордерны якындагы эш көнндә рәсмиләштергән очракта, авария белән бәйле жир эшләрен башкарырга рөхсәт ителә;

- жир утыру һәм деформацияләнүләр барлыкка килгән очракта, төзекләндерү объектын өч ел дәвамында кабат торгызуға гарантияле йөкләмә (инженерлык коммуникацияләрен авария-торгызу ремонтна бәйле рәвештә жир эшләрен башкаруга ордерга кушымта);

III. Ордерны озайту өчен тапшырыла:

- элек бирелгән ордерның оригиналы;

- яңа чорга эш графигы;

- башкарылган һәм төгәлләнмәгән эшләр күләме күрсәтелгән эш сызымы.

Ордер бирүдән баш тарту өчен нигезләр:

1) Мөрәжәгать итүче тарафыннан документлар тулы күләмдә тапшырылмаган, йә гаризада һәм (яки) документларда тулы булмаган һәм (яки) дәрәс булмаган мәгълүмат бар;

2) Әгәр муниципаль хезмәт күрсәтү өчен кирәкле документ мөрәжәгать итүче тарафыннан үз инициативасы белән тапшырылмаган булса, тиешле документның һәм (яисә) мәгълүматның булмавы турында таныклык торган дәүләт хакимияте органының, жирле үзидарә органының яисә дәүләт хакимияте органына яисә жирле үзидарә органына караган оешманың ведомствоара соратуга җавабы килү;

3) Элегрәк алынган ордер буенча жир эшләре үткәргәннән соң бозылган урыннарны торгызу буенча йөкләмәләрне үтәмәү;

Жир кишәрлеге дәүләт (муниципаль) милкенә керми.

Ордерның ябылуы

Эшләр тәмамланганнан соң эш башкарылган территорияне төзекләндермәү.